

Geachte programmacommissie,

Een gemeente hoort voor alle inwoners en bezoekers een veilige plek te zijn. Iedereen kan zijn wie hij, zij of hen is, ongeacht hun seksualiteit of gender. COC Haaglanden en DWH werken graag mee dit tot stand te brengen en bieden daarom deze handreiking met hoofdlijnen en specifieke actiepunten, die door partijen kunnen worden opgenomen in de programma's voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022.

We gebruiken de afkorting LHBTI+, hieronder vallen homo- en biseksuele, transgender en intersekse personen, maar ook andere groepen mensen die door hun relaties of identiteit niet binnen de ouderwetse man-vrouw norm vallen. Ook de term queer wordt vaak gebruikt om deze groep aan te duiden, maar de intentie is dezelfde. Iedereen mag zichzelf duiden zoals hij/zij/hen dat zelf wil.

COVID herstel

Veel LHBTI+beleid steunt op de inzet van vrijwilligers vanuit betrokken gemeenschappen van mensen die samen kunnen komen. Daarom zien we gezellige en veilige ontmoetingsplekken als de basis voor LHBTI+emancipatie. Gelijkgestemden leren kennen, samen activiteiten ontplooiën, zichtbaar zijn in de samenleving, dat is wat LHBTI+belangenverenigingen zoals COC en DWH heel direct op lokaal niveau bijdragen.

15 maanden Corona restricties hebben hier een flinke deuk in geslagen, want als het om ontmoeten gaat is online maar een beperkt alternatief. Heel veel zaken moeten weer opstarten, een flinke opgave waar we keihard mee aan de slag zullen gaan.

Daarom is juist nu de steun van de gemeente extra nodig! Alleen dan kan de continuïteit van het lokale LHBTI+beleid worden gewaarborgd.

We bedanken u bij voorbaat hartelijk voor uw inzet voor LHBTI+ personen in uw gemeente.
Met vriendelijke groet,

Wergroep Politiek
COC Haaglanden en DWH
email: politiek@cochaaglanden.nl
website: dwhdelft.nl/politiek

Hoofdlijnen

1. Inclusief beleid

Een inclusief beleid betekent het hebben van een specifiek LHBTI+ beleidsplan, maar ook dat in het algemene beleid rekening wordt gehouden met de emancipatie van LHBTI+'ers. Het beleidsplan dient zowel een brede visie als concrete doelen te bevatten. Hiervan moet met regelmaat de voortgang worden getoetst, en waar nodig het plan worden bijgesteld of aangevuld.

Hierbij is expliciet ook aandacht voor de minder zichtbare groepen onder de LHBTI+ paraplu, zoals transgender (inclusief non-binaire) personen, intersekse personen, alternatieve gezins- en relatievormen, en aseksualiteit.

2. Werk mét de community

Succesvolle LHBTI+ emancipatie wordt bereikt van bovenaf én onderaf, door samenwerking tussen overheid en betrokken mensen uit de community.

De LHBTI+'ers in uw gemeente weten waar ze tegen obstakels aanlopen. De gemeente is essentieel om die obstakels weg te nemen, door beleid of door inzet te vragen van andere organisaties in de gemeente.

Een sterke, georganiseerde LHBTI+ community in de omgeving kan met steun vanuit de gemeente nog meer bereiken wat lastiger te bereiken is door enkel instructie van bovenaf, bijvoorbeeld rond voorlichting en opvang.

3. Zichtbaarheid

De kracht van symboliek zit in het stellen van een gemeenschappelijke standaard, door LHBTI+ dagen te vieren en permanente queer symbolen op straat stelt de gemeente voor iedereen een norm: Hier accepteren en omarmen wij elkaars diversiteit.

4. Aandacht voor diverse groepen

Inwoners zijn niet enkel LHBTI+, ze zijn ouders, scholieren, sporters, ze zijn religieus, asielzoekers, wonen in een verzorgingstehuis, ze zijn mensen van kleur, gehandicapt, werkend of met pensioen en wonen in elke wijk en in elk dorp.

Ook als LHBTI+ acceptatie in het algemeen hoog is, kan op het kruispunt met een ander aspect nog verbetering nodig zijn.

5. Een veilige omgeving

Veiligheid kent vele aspecten. Je veilig voelen op straat, maar zeker ook het hebben van een veilige omgeving waar je jezelf kan zijn en waar je anderen kan ontmoeten. Een plek om met elkaar over transitie te praten bijvoorbeeld, is voor vele LHBTI+'ers zeer waardevol. En voor LHBTI+jongeren zijn een sterke community en veilig (queer) uitgaansleven belangrijk om weerbaar te zijn tegen ongewenst seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Wanneer er toch iets misgaat, is het van belang dat hulporganisaties, van politie tot psychologen en huisartsen, op de hoogte zijn van LHBTI+-specifieke hulpvragen en zo laagdrempelig mogelijk zijn door initiatieven als Roze in Blauw.

Actiepunten

Verankeren in beleid

LHBTI+emancipatie moet goed verankerd zijn in het beleid van de gemeente. Daartoe kunt u de volgende maatregelen opnemen in uw verkiezingsprogramma:

- De lokale LHBTI+gemeenschap en belangenorganisaties worden betrokken bij de beleidsvorming en de uitvoering daarvan.
- Een passage over LHBTI+emancipatie wordt in het collegeprogramma opgenomen.
- Concrete voornemens komen in een Regenboog actieplan (of beleidsnota) terug.
- Er is budget beschikbaar voor LHBTI+ beleid. Maak gebruik van een eventuele voortzetting van de Regenboogsteden regeling of zet deze voort uit eigen middelen en vul deze waar nodig aan.
- LHBTI+ onderwerpen worden structureel in gemeentelijke monitors meegenomen.
- Er is aandacht in het beleid voor de grote diversiteit in de LHBTI+ groep: homomannen, lesbische vrouwen, biseksuelen, transgender personen, interseksuele personen, non-binaire personen, queer personen van kleur, mensen in alternatieve relatievormen of meeroudergezinnen.

Veiligheid

Veiligheid is voor iedereen essentieel. LHBTI+ers worden vaak met geweld geconfronteerd. Zeven op de tien krijgen te maken met fysiek of verbaal geweld wegens hun identiteit. De gemeente zet zich actief in voor de veiligheid van LHBTI+ers:

- De gemeente stimuleert de aangiftebereidheid en bevordert een goede registratie van anti-LHBTI+-geweld en discriminatie.
- De gemeente zorgt voor een duidelijk aanspreekpunt bij de politie, bijvoorbeeld via Roze in Blauw.
- Er is aandacht van de antidiscriminatievoorziening voor- en expertise over discriminatie van LHBTI+ers.
- De gemeente houdt rekening met locaties die in gebruik zijn als mannenontmoetingsplaatsen, voert geen beleid tegen deze locaties en zorgt dat het omliggende gebied zodanig wordt gebruikt dat er geen overlast ontstaat.
- De gemeente agendeert LHBTI+-discriminatie in het driehoeksoverleg tussen burgemeester, politie en het OM en betreft daarbij LHBTI+belangenorganisaties en de antidiscriminatievoorziening.
- De gemeente betreft lokale LHBTI+organisaties bij de bestrijding en preventie van discriminatie en geweld tegen LHBTI+ers en biedt hen daarvoor ondersteuning.

Actiepunten

Jongeren & onderwijs

LHBTI+jongeren bevinden zich vaak in een kwetsbare positie, uit de kast komen op school voelt voor velen niet veilig. De gemeente kan deze jongeren ondersteunen.

- De gemeente spreekt basis- en middelbare scholen aan op hun wettelijke plicht om LHBTI+acceptatie te bevorderen (voorlichting).
- Middelbare scholen worden aangemoedigd om een GSA (Gender and Sexuality Alliance) op te zetten: Elke school een GSA!
- MBO's worden aangespoord voorlichting over seksuele diversiteit aan hun leerlingen aan te bieden. Ook hogescholen en universiteiten worden gevraagd LHBTI+beleid te ontwikkelen.
- De gemeente biedt ondersteuning en begeleiding aan onderwijsinstellingen om acceptatie te bevorderen en pesten aan te pakken.
- Activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden voor LHBTI+jongeren te ondersteunen.
- Expertise te bevorderen bij instanties en professionals die met jongeren werken (denk aan jeugdzorgmedewerkers, jeugd- en jongerenwerkers, centra voor jeugd en gezin, wijkteams jeugd, buurtwerk, etc.).

Bi-culturele jongeren

Het is niet vanzelfsprekend dat LHBTI+jongeren met een niet-Westerse achtergrond uit de kast komen als stap in hun identiteitsvorming. Velen leiden een dubbelleven, vaak uit angst om familie kwijt te raken. Hun problematiek wordt daardoor moeilijk zichtbaar. Toch kan de gemeente ook specifiek deze groep helpen.

- De gemeente ondersteunt veilige ontmoetingsplekken ("safe spaces") voor bi-culturele jongeren waar gelijkgestemden ervaringen kunnen delen en elkaar kunnen helpen in hun proces van zelfacceptatie en de uitdagingen die ze tegenkomen.
- Specifiek activiteiten door bi-culturele LHBTI+jongeren worden door de gemeente ondersteund. Een gezellige en veilige sfeer is de basis voor LHBTI+emancipatie en ook met gezelligheid vergroot je je netwerk!
- Gespecialiseerd maatschappelijk werk wordt voortgezet op regionaal niveau waar psychosociale hulp wordt geboden aan (bi-culturele) jongeren die hulp zoeken bij het versterken van hun eigen kracht en het verminderen van gezondheidsklachten.

Zichtbaarheid

Zonder zichtbaarheid geen acceptatie! De gemeente kan de zichtbaarheid van LHBTI+ers vergroten.

- De gemeente ondersteunt LHBTI+evenementen. DenkaanPride, maar ookaan de bijdrage aan de ontvangstweek voor nieuwe studenten van LHBTI+ studentenorganisaties.
- Gemeente hijst de regenboogvlag op LHBTI+ feestdagen, zoals Coming Out Dag en de Internationale Dag tegen Homo, Bi- en Transfobie (IDAHOT) en spoort andere organisaties aan dat ook te doen.
- Initiatieven voor regenboogzebrapaden of andere permanente LHBTI+ symbolen in de gemeente worden ondersteund.

Actiepunten

- De gemeente gebruikt ook foto's van bijvoorbeeld homo- en lesbische koppels en transpersonen voor gemeentelijke folders, websites en ander informatiemateriaal.

Ouderen & zorg

De gemeente heeft een belangrijke rol in het bieden van zorg en welzijn aan inwoners. LHBTI+inwoners verdienen daarbij bijzondere aandacht. Dat geldt met name voor ouderen en LHBTI+ers met een beperking, die relatief vaak last hebben van eenzaamheid en isolement.

- De gemeente zorgt dat gemeentelijke zorginstanties, zoals sociale wijkteams en het Wmo-loket, beschikken over relevante en actuele informatie over zaken die voor LHBTI+ers van belang zijn.
- De gemeente bevordert een Inclusieve ouderenzorg: meer zorginstellingen beschikken over een Roze Lopercertificaat voor LHBTI+vriendelijke zorg.
- Ondersteunen van ontmoetingsmogelijkheden en LHBTI+vriendelijke dagbesteding voor LHBTI+ouderen en LHBTI+ers met een beperking.
- De gemeente bevordert dat risicogroepen, zoals homomannen en transpersonen, zich snel en kosteloos kunnen laten testen op seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's).
- In het hivpreventiebeleid besteedt de gemeente aandacht aan risicogroepen, zoals homomannen en transpersonen en wijst op de mogelijkheid van het gebruik van PrEP.
- Bevorderen van vaccinatieprogramma's voor Hepatitis-B en HPV.

Kwetsbare groepen

Bepaalde groepen binnen de LHBTI-gemeenschap zijn extra kwetsbaar. De gemeente kan hier extra aandacht aan schenken.

- Wanneer er in de gemeente een asielzoekerscentrum is, bevordert de gemeente de veiligheid van LHBTI+ers aldaar, want de meeste LHBTI+ asielzoekers voelen zich onveilig in in hun AZC (zie: lgbtasyllumsupport.nl).
- Het stimuleren van maatjesprojecten voor LHBTI+statushouders.
- Goede ondersteuning, crisisopvang en/of doorverwijzing van biculturele en religieuze LHBTI+ers, die door hun identiteit in de problemen komen (hulpverlening, crisisopvangplaatsen, afstemming tussen instellingen, etc.)
- De crisisopvang voor mannen en vrouwen die te maken hebben met bijv. eerwraak en huiselijk geweld, is nadrukkelijk ook toegankelijk voor transmannen en -vrouwen.

Werkvloer

Een prettige sfeer op de werkvloer is voor LHBTI+ers niet altijd vanzelfsprekend. De gemeente kan helpen.

- De gemeente geeft het goede voorbeeld als werkgever en zet zich in voor een LHBTI+vriendelijk klimaat op de werkvloer (zie de suggesties op workplacepride.org) en ondersteunt 'roze' netwerken.
- De gemeente zet zich specifiek in voor een transgendervriendelijk klimaat op de werkvloer (zie de Declaration of Dordrecht op transgendernetwerk.nl).
- De gemeente ziet er als opdrachtgever van re-integratiebedrijven (zoals het UWV) op

Actiepunten

toe dat geen (in-) direct onderscheid wordt gemaakt op grond van seksuele identiteit en genderidentiteit, en dat rekening wordt gehouden met de specifieke problemen die transgenders op de arbeidsmarkt ondervinden.

Sport

Samen met sportclubs kan de gemeente een LHBTI-vriendelijk sportklimaat bevorderen.

- De gemeente spoort sportclubs aan om te werken aan een inclusieve omgeving voor LHBTI+-ers, bijvoorbeeld door samen te werken met de John Blankenstein Foundation.
- De gemeente vraagt sportclubs om op te treden tegen LHBTI+-vijandige spreekkoren. Als die spreekkoren zich toch voordoen, legt de gemeente de wedstrijd stil.
- In sporthallen en zwembaden zorgt de gemeente voor inclusieve voorzieningen (toiletten, kleedkamers).
- De gemeente denkt mee bij initiatieven voor LHBTI+ sportclubs, supportersverenigingen (zoals De Roze Règâhs) en LHBTI+ sportactiviteiten, ook op regionaal niveau, bijvoorbeeld voor het delen van sportlocaties.

Transitie

De gemeente heeft een belangrijke rol in het transitieproces van transgender personen, en kan helpen dit goed te laten verlopen.

- In één centraal overzicht op de website van de gemeente staat welke voorzieningen er in de gemeente aanwezig zijn en hoe de geslachtswijziging aangevraagd kan worden en vervolgens verloopt.
- Er is een protocol voor afspraken voor geslachtswijziging: de ambtenaar gebruikt de juiste voornaamwoorden en taal, en daar waar bij het gemeenteloket niet voldoende privacy is, is een aparte ruimte beschikbaar.
- De wachttijden om te starten met het transitieproces zijn erg lang. De gemeente zorgt voor professionele psychologische hulp voor hen die daar behoefte aan hebben, en steunt lokale transgender ontmoetingsgroepen.

Diversen

- Op gemeentelijke formulieren wordt zo min mogelijk gevraagd naar geslacht en bewoners kunnen een naam en aanspreekvorm kiezen die de gemeente voor ze gebruikt in communicatie.
- In gemeentelijke voorzieningen zijn genderneutrale toiletten aanwezig.
- Wanneer de gemeente een stedenband onderhoudt met een buitenlandse gemeente, dan wordt in dat kader ook aandacht besteed aan (de mensenrechten van) LHBTI+-ers.
- De gemeente bevordert dat er ook woningen beschikbaar zijn voor alternatieve gezinsvormen, zoals meeroudergezinnen.
- De website van de gemeente heeft een gedetailleerd overzicht van alle voorzieningen die in de gemeente en regio beschikbaar zijn voor LHBTI+ inwoners